

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

2

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 2

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 2

Одеса
2025

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 16.05.2025 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: нові виміри у воєнний час** : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 16 травня 2025 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2025. – Т. 2. – 716 с.
ISBN 978-617-8430-61-0

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири України: нові виміри у воєнний час» містять результати наукових досліджень і практичних напрацювань вчених, фахівців і військовослужбовців, здійснені в умовах повномасштабної війни. У збірнику представлено як теоретичні, так і емпіричні дослідження у галузях філософії, загальної теорії держави і права, історії права, сучасних соціально-політичних процесів, соціології та психології.

Особливу увагу приділено аналізу загроз національній безпеці в конституційному, міжнародному та європейському правовому контекстах, а також питанням трудового, соціального, земельного, аграрного та екологічного права. Окремі розділи присвячено функціонуванню економіки та підприємництва в умовах євроінтеграції.

У збірнику також розглянуто проблематику цифрової трансформації, захисту інформації та кібербезпеки в умовах воєнного часу, методику викладання іноземних мов, перекладознавство, лінгвістику і журналістику. Висвітлено наукові здобутки в адміністративному, фінансовому, морському та митному праві, реформуванні судової системи, діяльності прокуратури, правоохоронних органів та адвокатури. Окремо проаналізовано питання кримінального права, кримінального процесу, кримінології, криміналістики, судової експертизи, медико-психологічного забезпечення правосуддя, а також аспекти цивільного, сімейного, господарського права, інтелектуальної власності та патентного судочинства. Розглянуто також актуальні питання діяльності бібліотек у закладах вищої освіти та фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник адресовано науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, а також практикам у галузях права, економіки, соціології, політології, психології, філології, журналістики та кібербезпеки.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

ISBN 978-617-8430-61-0

© НУ «Одеська юридична академія, 2025
© Автори статей, 2025

Зміст

ПРИВІТАННЯ ГОЛОВИ ВЧЕНОЇ РАДИ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ», АКАДЕМІКА С. В. КІВАЛОВА	16
---	----

СЕКЦІЯ 12. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ТА СІМЕЙНОГО ПРАВА

<i>Харитонов Євген Олегович</i> КАТЕГОРІЇ «ЦІННОСТІ», «ПРИВАТНІ ПРАВА» ТА «ІНТЕРЕСИ» У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	18
<i>Давидова Ірина Віталіївна</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ БЛОКЧЕЙН В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	22
<i>Мінченко Раїса Миколаївна, Мінченко Дар'я Анатоліївна</i> ОБОВ'ЯЗКОВА СИЛА РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ.	24
<i>Некіт Катерина Георгіївна</i> СУЧАСНІ РЕГУЛЯТОРНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ОЗНАК ЦИФРОВИХ АКТИВІВ.	28
<i>Сафончик Оксана Іванівна</i> ОКРЕМІ АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРИПИНЕННЯ ШЛЮБНИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.	31
<i>Чанишева Аліна Рашидівна</i> МІСЦЕ АКЦЕСОРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ СПЛАТИ НЕУСТОЙКИ В СТРУКТУРІ ЗОБОВ'ЯЗАЛЬНИХ ВІДНОСИН	33
<i>Адамова Олена Семенівна</i> ДО ПИТАННЯ ПРО РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ ДОГОВОРІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ...	36
<i>Бабич Ірина Григорівна</i> ФОРМУВАННЯ ПРЕДСТАВНИЦТВА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ.	39
<i>Берназ-Лукавецька Олена Михайлівна</i> ОЗНАКИ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ	42
<i>Глиняна Катерина Михайлівна</i> СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ СТАНДАРТІВ ЗАХИСТУ ПРАВ ТА ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ ДИТИНИ В УКРАЇНІ.	44
<i>Завальнюк Сергій Володимирович</i> КВАЛІФІКОВАНІ ДЕФЕКТИ ЯК ВИД ПРОГАЛИН У ЦИВІЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ.	47
<i>Зубар Володимир Михайлович</i> ДО ПИТАННЯ ПРО ПОНЯТТЯ ТА ПРАВОВУ ПРИРОДУ ВЕДЕННЯ ЧУЖИХ СПРАВ БЕЗ ДОРУЧЕННЯ.	48
<i>Калітенко Оксана Михайлівна</i> ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ СПАДКОВОГО ПРАВА: НОВІ ОБ'ЄКТИ ТА МОДЕЛІ ВОЛЕВИЯВЛЕННЯ	51
<i>Кривенко Юлія Василівна</i> ДО ПИТАННЯ ПРАВ КРЕДИТОРІВ У СПАДКОВИХ ВІДНОСИНАХ	53
<i>Матійко Микола Володимирович</i> ОКРЕМІ АСПЕКТИ РЕГУЛЯТИВНОЇ ФУНКЦІЇ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ.	55
<i>Омельчук Олександр Сергійович</i> ЕМОЦІЙНІ ФЕЙКИ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ: ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА ПРИЯТЯГНЕННЯ ДО ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.	59
<i>Orzikh Yurii Hennadiiovych</i> REFLECTIONS ON THE EXPERIENCE OF TRANSLATING UKRAINIAN LEGAL TERMINOLOGY INTO ENGLISH: IN SEARCH OF A COMMON DENOMINATOR	62

3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15/conv#Text>

Ключові слова: Охорона здоров'я, медичні послуги, моделі фінансування, Беверідж, Бісмарк, національне страхування, приватне страхування.

Keywords: Healthcare, medical services, funding models, Beveridge, Bismarck, national insurance, private insurance.

Глиняна Катерина Михайлівна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри цивільного права,
кандидат юридичних наук, доцент*

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ СТАНДАРТІВ ЗАХИСТУ ПРАВ ТА ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ ДИТИНИ В УКРАЇНІ

На сучасному етапі основним змістом реалізації міжнародно-правових стандартів захисту прав та законних інтересів дитини в Україні, насамперед, стає проблема забезпечення її безпеки, а саме відсутність загроз її життєво важливим інтересам – життю, виживанню, здоров'ю, тощо. При цьому, достатньо важливим постає питання щодо усунення всіх перешкод, котрі на рівні національного законодавства можуть завадити удосконаленню міжнародно-правових гарантій забезпечення цих прав, які передбаченні системою міжнародних норм, принципів, організаційних засобів, з урахуванням проблем сьогодишнього часу.

Питанню захисту прав та законних інтересів дітей, приділяли увагу такі провідні вітчизняні науковці, як: Т. В. Бакка, О. І. Вінгловська, А. В. Дакал, І. І. Жилка, В. М. Косович, С. І. Максимов, О. В. Максименко, Ю. М. Оборотов, В. Панченко, О. Петров, П. М. Рабінович, Т. О. Ремех та багато інших.

В якому б аспекті ми не розглядали сьогодні проблему захисту прав та законних інтересів дитини, виникає питання: чому саме зараз ця проблема стає все більш актуальною, як у рамках національного так і міжнародного права?

У цьому плані, обов'язково необхідно звернути увагу на те, що на національному рівні вона детермінована досить довгим та складним процесом удосконалення нормативно-правової бази цивільного та сімейного законодавства України, яка пов'язана із адаптацією національного законодавства до європейських правових стандартів, а на міжнародному рівні, розвиток системи захисту прав дітей стає, з об'єктивних причин, теж дуже складним та багаторівневим, що в свою чергу, залежить від багатьох факторів, які впливають і на розвиток всієї системи міжнародного права.

Проблема існування на сучасному етапі фрагментації у міжнародному праві, а це утворення в рамках єдиної міжнародної системи окремих напівнезалежних

правових режимів, безумовно, може призвести до ризику виникнення конфліктів у його правозастосуванні, а у міжнародному праві – це реалізація міжнародного права, втілення норм міжнародного права в діяльність держави та інших суб'єктів, система дій із забезпечення виконання норм міжнародного права. Але питання можливості чи необхідності їх використання суб'єкти міжнародного права приймають самостійно.

В даному аспекті, це має особливе значення, і, безпосередньо, стосується різного підходу до розвитку системи захисту прав дитини, оскільки крім поняття «міжнародні стандарти захисту прав дитини» є і поняття «європейські стандарти захисту прав та законних інтересів дитини», що, в свою чергу, може торкнутися проблеми з її правозастосуванням на рівні державної політики України, тому що одним із її компонентів є не тільки удосконалення нормативно-правової бази національного законодавства, щодо створення системи забезпечення захисту прав та законних інтересів дитини, але і імплементація норм як міжнародного так і європейського права.

Закон України «Про міжнародні договори України» від 29 червня 2004р встановив порядок укладання, виконання та припинення дії міжнародних договорів України, з метою належного забезпечення національних інтересів, закріплених у Конституції України та національному законодавстві[1 с. 540].

Не викликає сумнівів той факт, що всі основні питання щодо захисту прав дитини, спочатку мають бути вирішені на внутрішньодержавному рівні, та прийняттям відповідних нормативно-правових актів, наприклад, у Цивільному та Сімейному кодексах України, які набрали чинності з 2004 р., де вже були враховані зауваження та рекомендації Комітету ООН з прав дитини, це захист прав дитини у сфері освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, юстиції, тощо.

Говорячи про необхідність приведення законодавства України у відповідальність до міжнародних стандартів, ми маємо на увазі не якесь абстрактне поняття, а цілком конкретну систему міжнародних документів, які, безпосередньо, торкаються проблеми забезпечення прав та законних інтересів дитини.

З приводу цього треба визнати, що це, величезна кількість Декларацій, які не мають юридичної сили, і за своєю природою є декларативними, а також Конвенцій, які на відміну від Декларацій, являють собою багатосторонні договори, які покликані стати юридично обов'язковими та укладаються в результаті дуже довгого вивчення їх кожною державою, яка приймає рішення про їх ратифікацію.

Як показує практика останніх років, ймовірно, всього цього недостатньо, і порушення сьогодні, практично всіх міжнародних договорів про захист прав дітей не привели до належного результату, скільки як виявилось ні одна з міжнародних організацій, включаючи ООН, не має на сьогодні необхідних юридичних засобів, які б чітко регламентували юридичну відповідальність тієї чи іншої держави за порушення нею міжнародно-правових зобов'язань.

Треба звернути увагу на те, що юридична відповідальність, завжди являє собою заходи певного примусу, що застосовуються до правопорушника за вчинення

ним правопорушення, і це завжди має негативні наслідки, які застосовуються у визначений процесуальний формі, і як визначає П. М. Рабінович, правопорушник повинен перетерпіти примусове позбавлення певних цінностей, що йому належать.[2 с. 149]

Згідно із статтями Женевських конвенцій, від 12 серпні 1949 р. .[3,4,5]. про захист жертв війни, а також, що особливо важливо, про захист цивільних осіб, держави зобов'язані розробити систему покарань до осіб які скоїли серйозні порушення норм міжнародного права, а також міжнародного гуманітарного права, яка вимагає від держав дотримання універсальної юрисдикції – це зобов'язання розшуку і покарання осіб, які скоїли порушення МГП, незалежно від їхньої приналежності до держави, національності, місця порушення, а в більшості країн кримінальний закон містить положення щодо розслідування воєнного злочину, незалежно від суб'єкта і місця його вчинення.

Тому, розуміючи, що реалізація цих прав є проблемою дуже складною та неоднозначною, виникла реальна необхідність у вирішенні низки питань, багато в чому, це було пов'язано з тим, що єдині стандарти які містяться у міжнародних договорах, у розумінні захисту прав і свобод приватних осіб, не завжди передбачали можливу ступінь участі європейських держав у забезпеченні захисту такої частини населення, як діти, а також конкретні способи його здійснення.

Список використаних джерел:

1. Про міжнародні договори України : Закон України від 29 червня 2004 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 50.
2. Рабінович П. М. Основи загальної теорії і права : навчальний посібник. 5 вид., зі змін. Київ : Атіка, 2001.316 с.
3. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими від 12.08.1949 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_153#Text
4. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) від 08. 06.1977 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text
5. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру від 8 червня 1977 року (Протокол II). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_200#Text

Ключові слова: Гуманітарні принципи, міжнародне гуманітарне право, цивільне право, сімейне право, захист прав дітей, міжнародні стандарти, міжнародно-правові акти.

Keywords: Humanitarian principles, international humanitarian law, civil law, family law, protection of children's rights, international standards, international legal acts.